UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Annales Ecclesiastici

Jncipiens ab Anno Domini CCCC.XL. perueniens vsque ad D.XVIII. inchoatur ab Imperio Justini senioris: complectitur Annos LXXVIII.

Baronio, Cesare

Coloniæ Agrippinæ, 1624

Iesv Christi Annus 455. Leonis Pap. Annus 16. Marciani 6. Maximi Impp.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14573

Visual Library

VIENNENSIBVS FAME LABORANTIBVS SEVERINVS SVCCVRRIT.

fames oppreſſerat: cuius habitatores vnicum ſibi remedium adferre crediderunt, ſi ex ſupradicto oppido Comagenis hominem Dei religioſis precibus inuitarent. Quos ille ad ſe venire prænoſcens, à Domino, vt cum eis pergeret, commonetur. Quò cùm veniret, cœpit ciuibus ſuadere dicens: Pœnitentiæ fructibus poteritis à tanta famis pernicie liberari. Qui cùm talibus proficerent inſtitutis: beatiſſimus Seuerinus diuinâ reuelatione cognouit, quamdam viduam nomine Proculam fruges plurimas occultâſſe. Quam productam in medium arguit vehementer: Cur (inquit) nobiliſſimis orta natalibus, cupiditatis te præbes ancillam, & extas auaritiæ mancipium, quæ eſt (dicente Apoſtolo) ſeruitus idolorum? Ecce Domino famulis ſuis miſericordiâ conſulente, tu quid de malè partis facias, non habebis; niſi fortè frumenta, luce negata, in Danubij fluenta projiciens, humanitatem piſcibus exhibeas, quam hominibus denegâſti: quamobrem ſubueni tibi potiùs, quàm pauperibus ex his, quæ adhuc te exiſtimas, Chriſto eſuriente, reſeruare.

XXXIV *Quibus auditis, magno mulier pauore perterrita, cœpit ſeruata libenter erogare pauperibus. Igitur non multò poſt rates plurimæ de partibus Ratiarum mercibus onuſtæ quamplurimis inſperatè videntur in littore Danubij. quæ multis diebus craſſâ fluminis glacie fuerant congelatæ: * quâ Dei imperio mox reſolutâ, ciborum copias laborantibus detulerunt. Tunc cœperunt omnes Deum inſperati remedij largitorem continuatâ deuotione laudare, qui de tabe diuturnæ famis interire crediderant, fatentes euidentius rates extra tempus glaciali reſolutas frigore ſerui Dei precibus aduenisse.*

* colligatæ

At de penuria ſatis, rebusque hoc anno geſtis, hîc finis eſto.

IESV CHRISTI
Annus 455.

LEONIS PAP. Annus 16. MARCIANI 6. MAXIMI IMPP.

I. ANNVS VLTIONIS.

AGE iam annum vltionis aggrediamur, qui quadringenteſimus quinquageſimusquintus ordine currit funeſto Conſulatu Valentiniani octauo, Anthemijque collegæ: quo ipſe Valentinianus Auguſtus obtruncatur, ſed & qui tyrannicè inuaſit Imperium occiditur Maximus, atque in Vrbem ab Eudoxia aduocantur ex Africa Wandali: hæc quidem ab ijs ex iniurijs acceptis ſibi inuicem vltionem parantibus, vlciſcente ſimul infenſo numine peccata populi, ſunt perpetrata: vt meritò *Vltionis annus* hic ſit nominandus.

II. Deſtituitur diuino penitùs patrocinio Imperator (vt vidimus) ſimulac iura perturbat Eccleſiæ; cuius præſidio, cùm anteà de religione benè mereri ſatageret, ad triginta fermè annos inter varia oborta rerum diſcrimina vitam incolumis propagârat: finitur verò in ſcelus ſe præcipitem ferre, cùm incantamentis & magijs (vt inquit Procopius [a]) operam dedit, hiſce artibus matronarum caſtitatem expugnaturus: cum & aggreſſus eſt illud nefas, vnde ſibi ipſe parauit interfectores, ad quos perdendos barbari ex Africa vocarentur in Vrbem: quæ ab imminenti ſuper ceruicem Hunnorum gladio iam ſemel diuino beneficio liberata, non gratiarum actionem, ſed peccata ingrata rependit, cùm (vt teſtificatione Sancti Leonis Papæ diximus) Gentiles illud inſigne Dei munus adſcriberent fato, Chriſtiani verò Circenſibus dediti & voluptatibus præpediti ad Eccleſiam accederent infrequentes. In memoriam reuocanda eſt concio illa Leonis, quâ de acceptis à Deo beneficijs ex inſperata ſalute liberatum populum ingratum arguit: cùm ipſe iſta procul intuens atque præuidens exclamauit: *Magnum* (inquiens [b]) *periculum eſt, eſſe homines ingratos Deo, & per obliuionem beneficiorum eius nec de correctione compungi, nec de remiſſione lætari. Vereor igitur, dilectiſſimi ne vox illa Prophetica tales increpâſſe videatur, quæ dicit* [c]: *Flagellaui eos; & non doluerunt: caſtigaui eos, & noluerunt accipere diſciplinam*, &c. Sed ſingulorum funera proſequamur.

a Procop. de bello VVandal. lib. 1.

b Leo ſer. in octaua Apoſt.

c Hiere. 5.

III. Hoc igitur anno, decimoſexto Kalendas Aprilis, Valentinianus Imperator occiditur in Campo Martio (ait Caſſiodorus [d]) ab amicis Aëtij, dolo Maximi (ſubdit Marcellinus [e]) per Oſtilam & Tranſtilam Aëtij ſatellites, iam percuſſo Heraclio ſpadone. De his item Euagrius [f] & alij. Tenuit Valentinianus Imperium annos triginta minùs menſibus ſeptem & diebus ſex.

VALENTINIANVS OCCIDITVR.

d Caſſiod. in Chron.

e Marcell. in Chron.

f Euagr. li. 2. c. 7.

IV. Sed ne ignominioſè omnino Valentinianus ſepeliatur; quod reliquit poſteris pietatis monumentum, hîc perſpicuum cunctis eius affigamus ſepulchro. Agens Hadrianus Papa in epiſtola ad Carolum Magnum de cultu ſacrarum imaginum, cùm quæ eſſent in Vrbe nobiliores recenſet, hæc ſubdit: *Sed & per rogatum eius* (nempè Sixti Papæ) *Valentinianus Auguſtus fecit imaginem auream cum duodecim portis & Saluatore gemmis pretioſis ornatam, quam voto gratiæ ſuper Confeſſionem B. Petri Apoſtoli poſuit. & à tunc vſque hactenus apud nos ab omnibus Fidelibus venerantur.* hæc Hadrianus. Ex quibus & illud obſeruatione digniſſimum æquè intelligere potes, Wandalos hoc anno ingreſſos in Vrbem, pretioſa quæque prædantes, abſtinuiſſe tamen ab Eccleſiæ S. Petri ornamentis: Quomodò rogo, ad Hadriani Papæ tempora aureum illud monumentum intextum gemmis ſuper Confeſſionem Petri Apoſtoli immobiliter inhærens integrum perdurâſſet, niſi manus Wandalica religionis intuitu pepercîſſet? Sed cœptam iam proſequamur hiſtoriam.

V. Occiſo Valentiniano, Maximus horum omnium architectus, nullo obice, inuadit, ſibique ſumit Imperium; de quo iſta Procopius [g]: *Intereà Romæ Maximus, Imperatore nullo negotio interfecto, tyrannidem capit. Eudoxiâ potitur, eamque ſibi coniugem iungit, cùm fortè anteà prima vxor deceſſiſſet.* Sidonius de Maximo agens, tradit ipſum mox creâſſe Magiſtrum militum, Auitum, virum quidem inſignem, & nobilibus præfecturis clarum. Tanto autem Duce Maximus meditabatur Romanum Imperium in priſtinum vindicare: nam de eo agente in Gallijs iſta Sidonius:

MAXIMVS IMP.

g Procop. de bello VVandal. lib. 1.

AVITVS MAGISTER MILITVM CREATVS.

——ſed perdita cernens
Terrarum ſpatia Princeps iam Maximus, vnum
Quod fuit in rebus peditum, equitumque Magiſtrum
Te ſibi, Auite, legit. ita ipſe de electo à Maximo Duce Auito peritiâ militari Aëtio quidem impari, ſed probitate maiore. Agebat tunc in Gallijs Auitus Præfectum Prætorij, quem magiſtratum ſumma cum laude pluribus annis adminiſtrauerat: cùm & iniunxit eidem Maximus legationem ad barbarorum Reges, ad fœdera cum illis paciſcenda; nam ipſe apud Sidonium hæc ad illos pro concione fertur orâſſe:

FOEDVS CVM BARBARIS.

Sed dum me noſtri Princeps modò Maximus Orbis
Ignarum, abſentem, procerum poſt mille repulſas
Militiæ poſt iura vocat, voluitque ſonoris
Præconem mutare tubis: promptiſſimus iſtud
Arripui officium vos quo legatus adirem.
Fœdera priſca precor, &c. dedere illi dexteram, ſpeſque magna meliorum illuxit temporum, ſi licuiſſet.

VI. Verùm foris cautus, intùs ſocors Maximus, citò nimis Eudoxiæ credens, ſeipſum perdidit & Imperium. Subdit enim Procopius: *Eique tandem amore, dum vnà dormirent, faſſus eſt, ſe virum interfeciſſe. Quare illa exacerbata, priùs animo de vltione viri cogitans multò magis ob eius verba & animum impudicum detectum ad vindicandum facinus eſt incenſa. Vbi igitur illuxit, Carthaginem mittit rogatum Genſericum, vt viri necem ab impio tyranno vlciſci velit, ipſam verò indigna ab eodem pati, Imperium occupatum, omnia perditum iri. Addit quoque pro officio illud facturum, ſi afflictis auxilium ferat, cùm in amicitia ſocietateque Valentiniani eſſet; è Conſtantinopoli nullam eſſe ſpem, Theodoſio iam extincto, & Marciano imperante. Genſericus igitur auaritiâ in primis permotus, ſpeque opum maximè conſequendarum, ingenti claſſe in Italiam adnauigans, Romam nullo aduerſante, facilè ingreditur. Maximum e veſtigio Romani fugientem inſectati, lapidibus obruunt, membratimque diſcerpunt.* hic finis Maximi, cùm menſes tantùm duos & dies aliquot imperâſſet. De quo quidem hîc Sidonij Apollinaris egregiè philoſophantis deſcribamus epiſtolam, quam ad Serranum, qui eum laudauerat, reddidit verbis iſtis [h]:

EVDOXIAE PRODITIO.

MAXIMI IMP. OBITVS.

h Sidon. lib. 2. Epiſt. 13.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

VII. SIDONII EPISTOLA DE STATV MAXIMI.

Epiſtolam tuam nobis Marcellinus Rogatus exhibuit, homo peritus, vir q; amicorum: quæ primoribus verbis ſalutatione libatâ, reliquo ſui tractatu, qui quidem grandis eſt, patroni tui Petronij Maximi Imperatoris laudes habebat: quem tamen tu pertinaciùs, aut amabiliùs, quàm rectiùs, veriùsq; feliciſſimum appellas: propter hoc quippe, cùm per ampliſſimos faſcium titulos fuerit euectus vſq; ad Imperium. Sed ſententiæ tali numquam ego aſſentior, vt fortunatos putem, qui Reipublicæ præcipitibus ac lubricis culminibus inſiſtunt. Nam dici nequit, quantum per horas ferat in hac vita miſeriarum vita felicium illorum (ſi tamen ſic ſunt pronunciandi, qui ſibi nomen vt Sylla præſumunt) nimirum qui ſupergreſſi ius faſq; commune, ſummam beatitudinem exiſtimant ſummam poteſtatẽ, hoc ipſo ſatis miſeriores, quòd parum intelligant inquietiſſimo ſe ſubiacere famulatui: Nam ſicut hominibus Reges, ita Regibus dominandi deſideria dominantur.

VIII. QVANDO MAXIMVS FELIX.

Hic ſi omittamus antecedentium Principum caſus, vel ſecutorum, ſolus iſte peculiaris tuus Maximus maximo nobis documento potuit eſſe: qui quamquam in arcem Præfectoriam, Patriciam, Conſularemq; intrepidus aſcenderat; eoſq; quos geſſerat magiſtratus, ceu recurrentibus orbitis, inexpletus intrauerat: cùm tamen venit omnibus viribus ad Principalis apicis abruptum, quamdam poteſtatis immenſæ vertiginem ſub corona patiebatur, nec ſuſtinebat dominus eſſe, qui non ſuſtinuerat eſſe ſub domino. Denique require ab ſupradicto (Maximo ſcilicèt) *vitæ prioris gratiam, potentiam, diuturnitatemq;, neq; diuerſo principatûs paulò amplius quàm bimeſtris originem, turbinem, finem: profectò inuenies hominem beatiorem prius fuiſſe, quàm beatiſſimus æſtimaretur.*

IX.

Igitur ille, cuius anterius epiſtolæ, mores, pecunia, faſces, pompa, litteræ, patrimonia & patrocinia florebant; cuius ipſa ſic denique ſpatia vitæ cuſtodiebantur, vt per horarum diſpoſitas clepſydras explicarentur: is nuncupatus Auguſtus, ac ſub hac ſpecie Palatinis liminibus incluſus, ante crepuſculum ingemuit, quòd ad vota peruenerat. Cumq; mole curarum priſtinæ quietis tenere dimenſum prohiberetur, veteris actutum regulæ legibus renunciauit; atque proſpexit pariter ire non poſſe negotium Principis, & otium Senatoris. Nec fefellerunt futura mœrentem: nam cùm cæteros aulicos honores tranquilliſſimè percurriſſet, ipſam aulam turbulentiſſimè texit* inter tumultus militum popularium, fœderatorum: quod & exitus prodidit nouus, celer, acerbus, quem cruentauit fortunæ diu lenocinantis perfidus finis, quæ virum, vt ſcorpius, vltima parte percuſſit.*

*limitibus

SE INFELICEM MAXIMVS NOVIT CVM IMPERIVM SVMPSIT.

* rexit

X.

Dicere ſolebat vir litteratus, atq; ob ingenij merita Quæſtorius, partium certè bonarum pars magna Fulgentius, ore ſe ex eius frequenter audiſſe, cùm peroſus pondus Imperij, veterem deſideraret ſecuritatem: Felicem te (ait) Damocles, qui non vno longius prandio regni neceſſitatem tolerauiſti. Iſte enim (vt legimus) Damocles prouincia Siculus, vrbe Syracuſanus, familiaris tyranno Dionyſio fuit. Qui cùm nimis laudibus bona patroni, vt cætera ſcilicèt inexpertus, efferret: Vis, inquit Dionyſius, hodie in hac menſa bonis meis ac malis pariter vti? Libenter, inquit. Cùm ille confeſtim lætum clientem, quamquàm attonitum, plebeio tegmine erepto, muricis Tyrij ſeu Tarentini conchiliato ditat indutu & renitentem gemmis, margaritiſq; aureo lecto, ſericatoq; torcumati imponit. Cumq; pranſuro, Sardanapalitium in morem, panis daretur è Leontina ſegete confectus, inſuper dapes cultæ ferculis cultioribus apponerentur: ſpumarent ſalerno gemmæ capaces, inque cryſtallis calerent vnguenta glacialibus; hinc ſuffita cinnamomo ac thure cœnatio ſpargeret peregrinos naribus odores, & madeſcentes nardo capillos circumfuſa florum ſerta ſiccarent: cœpit ſupra tergum ſic recumbentis vibrari mucro diſtrictus è lacunaribus, qui videbatur in iugulum purpurati iam iamq; ruiturus: nam filo equinæ ſetæ ligatus, & ita pondere minax & acumine gulam formidoloſi Tantaleo frenabat exemplo, ne ſibi ingreſſi per ora, per vulnera exirent. Vnde poſt mixtas fletibus preces, atque multimoda ſuſpiria, vix abſolutus, emicatimq; proſiliens, illâ refugit celeritate diuitias, deliciaſq; regales, quâ ſolent appeti: reductus ad deſideria mediocrium, timore ſummorum, & ſatis cauens ne beatum vltrà diceret, duceretq;, qui ſeptus armis ac ſatellitibus, & per hoc rapto incubans opibus, ferro preſſus, premeret aurum. Quapropter ad ſtatum huiuſmodi, domine frater, neſcio an conſtet tendere beatos: patet certè miſeros peruenire. hactenùs Sidonius ad Serranum ſuum, egregiè ſanè philoſophatus de vita Maximi. Sed iam quæ reliqua ſunt hiſtoriæ lugubris proſequamur.

DAMOCLIS DESCRIBITVR CASVS.

XI. EVDOXIA VOCANS IN VRBEM VVANDALOS DAT POENAS.

Vna Eudoxia furens fœmina Orbem ſimul cum Vrbe proſtrauit, cùm eam Wandalico gladio volens libenſque ſubiecit, barbaro nimium credens, fidenſque ignorans infelix ſe eum filiabus fore captiuam. De his enim iſta Procopius[a]: *Genſericus verò Eudoxiam ſimul cum Eudocia & Placidia eius ex Valentiniano filiabus cepit, gazamq; omnem Imperatoriam in nauibus poſitam ſecum in Africam tulit: ac ſi quæ erant Romæ decora, itemq; Iouis Capitolini regularum ex ære auratarum partem dimidiam abripuit. Vnam verò ex his nauibus, vbi ſtatuæ fuerant, tempeſtate periiſſe dicunt, cæteras incolumes in Africam delatas.* hæc de direpta Vrbe Procopius, ex innumeris perpauca recenſens. Conſtat[b] ſiquidem, inter alia vetera monumenta hactenùs aſſeruata, vaſa illa Hieroſolymitani templi à Tito Romam tranſlata, à Genſerico eſſe ablata, atque delata in Africam: quæ poſtmodùm per Iuſtinianum Imperatorem belli iure vendicata, Conſtantinopolim tranſlata fuiſſe, ſuo loco dicemus.

a Procop. de bello VVandal. lib. 1.
b Procop. de bello VVandal. lib. 2. Niceph. li. 13. c. 11. & Iuſtinian. de off. Præfe. Prat. Afric.

XII.

Sed & de capta hoc anno Vrbe à Wandalis, ſimulque & de nece Maximi, Sidonius hos habet[c] verſus, cùm Auiti Imperatoris laudes celebrat, ſui temporis res geſtas tractans, atque Romam alloquens:

Interea incautam furtiuis VVandalus armis
Te capit: infidoq; tibi Burgundio ductu
Extorquet trepidas mactandi Principis iras.
Heu facinus! in bella iterum, quartoq; labores
Perfida Eliſſææ crudeſcunt claſſica Byrſæ.
Nutritis quod fata malum? Conſcenderat arces
Euandri Maſſyla phalanx, monteſq; Quirini
Marmarici preſſere pedes. Rurſumq; reuexit,
Quæ captiua dedit quondam ſtipendia Barche,
Exilium patrum, &c.

c Sidon in Panegyr. Auiti Imp.

XIII.

Incenſam à Genſerico Vrbem, Euagrius tradit[d]: ſpectacula tantùm combuſta, ait Nicephorus[e]. Habet autem auctor Miſcellæ[f], occurſu ſancti Leonis liberatam Vrbem à cæde atq; incendio: *Genſericus* (inquit) *continuè vacuam præſidio ciuitatem capit; & occurſu Leonis Papæ mitigatus, ab incendio, cædibus, atque ſupplicijs Vrbem immunem ſeruauit: omnibus tamen opibus ablatis, multa inde captiuorum millia cum Auguſta Eudoxia & eius filiabus Carthaginem reuexit.* Adde his amplius, coërcitum pariter à S. Leone Genſericum fuiſſe, ne in theſauros trium præcipuarum baſilicarum manus iniiceret, direptis cæteris; quod & certo exemplo docuimus in obitu Valentiniani. Sanè quidem poſt cladem Wandalicam remanſiſſe integra vaſa à Conſtantino tribus illis maioribus baſilicis donata, quæ in Leone leguntur in libro de Romanis Pontificibus fidem faciunt iſtis verbis: *Hic renouauit poſt cladem VVandalicam omnia miniſteria ſacrata argentea per omnes titulos de conflatis hydrijs ſex, duas baſilicæ Conſtantinianæ, duas baſilicæ beati Petri Apoſtoli, duas beati Pauli Apoſtoli, quas Conſtantinus Auguſtus obtulit; quæ penſauerunt ſingulæ libras centum.* hæc ibi: ex quibus intelligere poſſumus, pepercisse Wandalos tribus primarijs Romanæ vrbis baſilicis, titulos autem tantùm prædatos eſſe: quod quidem ſumma admiratione dignum eſt, tunc eos barbaros, eoſdemque Arianos maioribus peperciſſe baſilicis, in quibus immenſitas theſaurorum recondita erat, à Conſtantino collata. Durâſſe autem Vrbis direptionem diebus quatuordecim, Iſidorus in hiſtoria Wandalorum affirmat; ſed illud malè, quòd habet Valentinianum poſt direptionem Romæ relictum, quem liquet antè eſſe necatum: Periſſe autem naufragio direptas opes affirmant.

d Euagr. lib. 2. c. 7.
e Niceph. lib. 15. c. 11.
f Paul. diac. li. 15.

VVANDALI PEPERCERE PRIMARIIS BASILICIS.

XIV.

Sed miſeros captiuos delatos Carthaginem proſequamur. ait de illis iſtis Procopius[g]: *E captiuis mulieribus Eudociam Honorico filio, Placidiam verò Olybrio nobili Senatori Romano locauit: quam Placidiam ſimul cum Eudoxia matre, rogante Leone Imperatore, qui poſt Marcianum ſucceſſit, Conſtantinopolim miſit.* hæc de his Procopius, eadem Euagrius[h]: ſed nuptias Placidiæ cum Olybrio non per Genſericum, ſed per Marcianum Conſtantinopoli eſſe contractas, cum illuc, captâ Vrbe, Olybrius confugiſſet, teſtatur, eademque Nicephorus[i], qui tamen errare conſpicitur, dum viuente Pulcheriâ hæc facta eſſe affirmat. Exhibuit tamen iſtum humilitatem barbarus, vt Placidiam cum

g Procop. de bello VVandal. lib. 1.
h Euagr. lib. 2. c. 7.
i Niceph. l. 15. c. 11.

QVID DE EVDOXIA ET FILIABVS.

Eudo-

Eudoxia matre Conſtantinopolim honorificè miſerit, vt cognouit eam iam ante inuaſam Vrbem eſſe deſponſatam Olybrio, qui Vrbe captâ profugus Conſtantinopolim ſe contulerat. iſta Nicephorus. At quod ad nuptias Eudociæ cum Honorico ſpectat, ſuo loco dicemus.

XV. Quod verò ad reliquos captiuos pertinet; quantâ charitate eos proſecutus fuerit Deogratias Epiſcopus Carthaginenſis, Victor his narrat verbis [a]: *Illo igitur Epiſcopo conſtituto, factum eſt, peccatis vrgentibus, vt vrbem illam quondam nobiliſſimam atque famoſam decimoquinto regni ſui anno Genſericus caperet Romam: & ſimul exinde Regum multorum diuitias cum populis captiuauit. Quæ dum multitudo captiuitatis Africanum attingeret littus, diuidentibus VVandalis & Mauris ingentem populi quantitatem (vt moris eſt barbaris) mariti ab vxoribus, liberi à parentibus ſeparabantur. Statim ſategit vir Deo plenus & carus vniuerſa vaſa miniſterij aurea vel argentea diſtrahere, & libertatem de ſeruitute barbarica liberare, & vt coniugalia fœderata manerent, & pignora genitoribus redderentur. Et quia loca nulla ſufficiebant ad capeſſendam multitudinem tantam, baſilicas duas nominatas & amplas Fauſti & Nouarum eorum lectulis atque ſtraminibus deputauit; decernens per ſingulos dies, quantum quis pro merito acciperet. Et quia plerosque conſuetudo nauigij & crudelitas captiuitatis afflixerat, non paruus inter eos numerus fuerat ægrotorum: quos ille beatus Antiſtes, vt nutrix pia, per momenta ſingula cum medicis circuibat, ſequentibus cibis, vt infectâ [*] venâ, quid cui opus eſſet, illo præſente daretur. Sed nec nocturnis horis ab hoc opere miſericordiæ feriabatur, ſed pergebat currens per ſingulos lectos, ſciſcitans qualiter ſe quiſque haberet. Ita ſe tradiderat omnino labori, vt nec defeſſis membris, nec carioſa iam ſenectuti parceret.*

a Victor. de perſec. VVandal. lib. 1.

QVID ERGA CAPTIVOS EPISCOP. CARTHA.

[*] ſecta

XVI. *Quo liuore Ariani ſuccenſi, dolis eum quamplurimis voluêre ſæpius enecare. Quod, credo, prauidens Dominus, paſſerem ſuum de manibus accipitrum voluit liberare. Cuius exitum ita Vrbici captiui planxerunt, vt tunc ſe putarent magis tradi manibus barbarorum, quando ille perrexit ad cœlum. Functus eſt autem eo ſacerdotio annis tribus. Cuius amore & deſiderio populus attentus potuerat membra digni corporis rapere, niſi conſilio prudenti dum euocatur; neſciente multitudine, ſepeliretur.* hæc de Epiſcopo Deogratias atq; Romanis captiuis Victor. Porrò honorifica memoria tabulis Eccleſiæ publicis eiuſdem ſanctiſſimi viri commendata certâ die annis ſingulis rediuiua vndecimo Kal. Aprilis peragi conſueuit.

ARIANI INVIDIA COMMOVENTVR.

XVII. Sed quod impij agere non valuerunt in ſanctum, quem ab oculis eorum Deus eripuiſſet, cõuerterunt in ipſius ordinatorem Thomam, de quo iſta mox idem ſubijcit Victor: *Et quia tacendum ſemper non eſt de impietatibus hæreticorum, nec verecundum poteſt eſſe, quod ad laudem proficit patientis: ordinator quidam memorati ſacerdotis, nomine Thomas, dum varijs inſidijs ab eis ſæpius arctaretur, quodam tempore venerabilem ſenem in publica facie catomis [*] ceciderunt: quod ille non ad opprobrium, ſed ad mercedem computans gloria ſua in Domino lætabatur.* hæc Victor. At quid ſit catomis cædere, vel catomum cædi, conſule noſtras Notas ad Romanum Martyrologium [b]. Porrò defuncto Deogratias Epiſcopo Carthaginenſi, impius barbarus Genſericus, vſque dum vixit, nullum alium paſſus eſt in locum defuncti Carthaginenſem Epiſcopum ſubrogari. Sed quomodò graſſari cœpit grauior in Catholicos perſecutio, dicemus anno ſequenti.

IN ORDINATOREM EPISCOPI CARTHA. QVID ARIANI.

[*] catomum

b Martyrol. Rom. die 15. Iunij.

XVIII. Profuit grauis iſta afflictio & captiuitas Eudoxiæ Auguſtæ & filiarum eius, matri Eudociæ itidem Auguſtæ, vxori quondam Theodoſij Iunioris, Hieroſolymis agenti. Etenim cùm ita imbibiſſet Eutychianam hæreſim, vt reſipiſcentibus cæteris, ipſa obſtinata perſiſteret; his attrita flagellis, tandem reddita menti, quam hactenùs fouiſſet hæreſim, eſt deteſtata: id in primis operante ſanctiſſimo viro Euthymio, de quo plura ſuperius. At quomodò ſe hæc habuerint, Cyrillum monachum eadem fideliſſimè deſcribentem audiamus. Vbi enim eiuſdem Eudociæ conatus recenſuit aduerſus Catholicam fidem, eam inſtigante ſubdolo illo Theodoſio ex monacho pſeudoepiſcopo, iſta ſubdit [c]: *Poſtquam verò iuſtitia aggreſſa eſt Theodoſium, & ille quidem procul abeſt* (ſiue fugâ lapſus, ſiue in exilium deportatus) *Iuuenalis autem ſuam ſedem recepit; & ea diſſoluuntur, quæ Eccleſiis afferebant moleſtiam: Valerij fratris & Olybrij generi* (cui, vt dictum eſt, deſponſata erat filia Eudoxiæ Placidia) *ſæpè mittuntur litteræ ad Imperatricem Eudociam hac de cauſa, vt Eutychianiſtarum relictâ communione, ſequatur ea, quæ decreta fuerant ab Eccleſia Catholica. Illa autem primùm quidem cunctabatur & differebat mutationem; neque ſciebat quemadmodum dimitteret ea, quæ ſibi viſa fuerant. Poſtquàm verò intellexiſſet ſuum generum* (nempe Valentinianum Imp.) *fuiſſe interemptum in Vrbe, filiamq; & eius filias eſſe in poteſtate hoſtium, & captiuas abductas Carthaginem: corde valde ſauciata & rerum cariſſimarum amiſſione ea eſſe repenſa arbitrata, inuenit calamitatem magiſtram eius, quod rectè habet: Ipſa enim* (inquit [d]) *tua diſciplina me docebit. Et ad rectam & veram fidem per illam reducta, ſtatuit deinceps viris diuinis vacare, ab eis inſtrui, & vti ducibus ad ſalutem.*

EVDOCIA AVGVSTA EX AFFLICTIONE REDDITVR ORTHODOXA.

c Cyrill. in Vita S. Euthym. apud Sur. die 20. Ianuar.

d Pſal. 17.

XIX. *Et ideo Anaſtaſium Corepiſcopum cum quibuſdam alijs, qui ei ſeruiebant, mittit Antiochiam ad Simeonem* κιονίτην, *id eſt, columnam habitantem, qui erat multò altiùs ſublatus virtute quam columnâ, & verè totius Orbis miraculum: ei ſcopum cordis ſui per litteras ſignificans, rogansq; vt ab illo rurſus acciperet, quænam ſua eſſet ſententia. Quidnam autem reſpondit? Scias* (inquit) *quòd malignus videns opes [*] tuarum virtutum, expetiuit te, vt cribraret [e] ſicut triticum, & per peſtiferum illum Theodoſium tuam corrupit animam. Sed eſto bono animo: non enim defecit fides tua. Mihi autem hoc ſuccurrit admirari, quòd cùm ſit tibi fons propinquus: ipſum quidem deſpicis, procul verò quæris eandem aquam haurire: habes enim diuinum Euthymium, cuius ſequens doctrinam, non errabis à ſalute. His auditis, non fuit negligens Eudocia, neq; ſupina in bonis inquiſitione: ſed cùm ſtatim de viro inquiſiuiſſet, & intellexiſſet ei eſſe prohibitum ad ciuitatem aliquam accedere: turrim in ſolitudine, quæ vergit ad Orientem in altiſſimo ædificat promontorio, quod non pluſquam triginta ſtadiis diſtat à Laura. Et illa quidem in eam aſcendit, vt nullo prohibente frueretur ad ſatietatem doctrinâ Euthymij.*

LEGATOS MITTIT EVDOCIA AVG. AD SIMEONEM STYLITAM.

[*] opes

e Lucæ 22.

XX. *Statim autem mittit ad eum quærendum Coſmam Crucis cuſtodem, & qui à me ſuprà dictus eſt, Anaſtaſium Corepiſcopum. Illi autem cùm ardenti mandato atque vehementi ad parendum ſtudium attendiſſent, in Lauram quidem protinus perueniunt. Cùm verò accepiſſent eum non adeſſe, ſed iamdiu tranſiſſe in Ruban,* locum eremi ſecretiorem: *nec ſic quidem à cœpto deſtiterunt: ſed cum ſimul beatum accepiſſent Theoctiſtum, ad eum abeunt, & eum vehementer ſimul orant & obſecrant, & tandem perſuadent, vt ad turrim veniat, vbi nunc eſt ædificatum Scholarij monaſterium.*

XXI. *Cùm autem eum vidiſſet Imperatrix Eudocia, non leuiter aſpexit, ſed vt qui in æſtate aquam ſitit, ad illius pedes præ gaudio procidens: Nunc cognoui* (inquit) *quòd Deus me viſitauit. Ille autem cùm eam ſolitâ impertiuiſſet benedictione: Sed oportet* (inquit) *ô filia, te tibi deinceps attendere, & in futurum diligenter cauere. Nam quoniam vel parum abducta fuiſti vnà cum Theodoſio, proptereà tibi moleſta eueniunt in rebus cariſſimis. Sed vt per totam vitam abſtineas ab hac à ratione aliena contentione; oportet te præter tres ſanctas & OEcumenicas Synodos, nempe Nicænam quæ conuenit aduerſus Arium, & Conſtantinopolitanam quæ ipſa quoq; congregata fuit aduerſus Macedonium, & Epheſinam priorem aduerſus Neſtorium, accipere etiam decretum, quod fuit editum ab ea, quæ nunc fuit congregata Chalcedone; & cùm te ſeparaueris à communione Dioſcori, Iuuenali Hieroſolymitano Archiepiſcopo omnino communicare, & cum eo omnino conſentire. Cùm hæc quidem dixiſſet, & precatus eſſet pro Imperatrice, & deinde ei valedixiſſet, recedit.*

EVDOCIA AVG. AD PEDES EVTHYMII.

XXII. *Illa autem ſtatim re ipſâ eſt executa ea, quæ mandata fuerãt, ſanctamque ingreſſa ciuitatem, Iuuenali & Catholicæ communicauit Eccleſiæ; magnamque & frequentem inducit multitudinem monachorum & laicorum, vt quæ ſicut diſſenſionis, ita etiam communionis optimum fuit exemplum. Quorum fuit etiam vnus Archimandrita Eleutherius. Nam Gerontius* (quem vidimus præfectum Melaniæ monaſterio) *in malo maluit conſenſcere, & non ſibi ſolùm, ſed multis quoque alijs fuit cauſa interitûs: eius etiam ſimilem & ſimiliter ducentem ad exitium duo quidem ingreſſi ſunt Elpidij conuentum Marianus & Romanus, & conſtruxit vterque monaſteria, vnus autem circa ſanctam Bethlehem, alter verò in vico Thecoorum. Et beata quidem Eudocia acceſſit è Laura fratres cuſtodis Crucis, nempe Chryſippum & Gabrielium, & effecit,*

vt or-

MONASTERIIS PRÆFICIVNTVR CATHOLICI.

et ordinarentur presbyteri. Et Chryſippus quidem cùm fuiſſet in presbyteratu inſignis, reliquit ſcripta ſua digna, quæ mandarentur memoriæ: Gabrielio autem committit præfecturam monaſterij Stephani protomartyris.

XXIII. BASSA REDDITA CATHOLICA.

Baſſa autem pia & Deo amabilis cùm Andream fratrem Stephani Iamneæ Epiſcopi è Laura acceſſiuiſſet, eum paſtorem effecit & præfectum monaſterij, quod ab ea fuerat ædificatum: ædificatum autem fuit in nomine Mennæ martyris. hactenùs de his Cyrillus: quibus intelligas non Eudociam Auguſtam tantum redditam pietati, ſed & per eam monaſteria, quæ fuerant hæreſi maculata, fidei Catholicæ reſtituta eſſe; cuius exemplo idipſum tunc Baſſa clariſſima fœmina præſtitit: hæc namque illa, ad quam S. Pulcheria (vt vidimus) ſcribens, iſtud ipſum litteris expetierat. Iſtæc autem ex Cyrillo recitata fermè omnia etiam Nicephorus[a] habet; ſed nos maluimus è fonte petere, ab auctore nimirùm, qui res temporum ſuorum ſcribens præſens interfuit. Sic igitur maximo Dei beneficio factum eſt, vt fœmina potens, hæreſi valde labefactata, tandem ea vexatione excitaretur, & ad bonam frugem per ſanctiſſimos Patres Simeonem atque Euthymium perduceretur, facta & ipſa plurimis cauſa ſalutis.

a Niceph. lib. 15. c. 13.

XXIV. AVITVS CREATVS IMP.

Hoc eodem anno, à cæde Maximi interſtitio duodetriginta dierum interregni elapſo in Gallijs Auitus, qui magiſter militum à Maximo creatus fuerat & Præfecturâ Prætorij Galliarum à Valentiniano donatus, legatum tùc apud Gothorum Regem Theodoricum agens, ab exercitu, adnitentibus Gothis, Imperator acclamatur: immo primum Gothorum Regem nomen illi Auguſti detuliſſe, magnaque ſimul Romanæ Reipublicæ ſpopondiſſe, Sidonius docet his verſibus, cùm hæc Theodoricum dixiſſe refert:

Teſtor, Roma, tuum nobis venerabile nomen,
Et ſocium & de Marte genus, vel quitquid ab æuo,
(Nil te mundus habet melius, nil ipſa Senatu)
Me pacem ſeruare tibi. Vel velle abolere
Quæ noſter peccauit auus: quem fuſcat id vnum,
Quod te, Roma, capit. Sed Dij ſi vota ſecundant,
Excidij veteris crimen purgare valebit
Vltro præſentis ſitu. Dux inclyte, ſolùm
Auguſti ſubeas nomen. Quid lumina flectis?
Inuitum plus eſſe decet, &c. Compoſitis in hunc modum rebus, & iam cum Gothis ſancitâ firmiſſimâ pace, tum militum, tum Galliarum procerum omnium animis in vnum conſpirantibus, ab iiſdem acclamatus eſt Imperator, licèt inuitus atque reluctans. Erat Auitus domi militiæque ſpectatus, nobiliſſimo ortus genere, orator egregius, iuris conſultiſſimus, laborisq; bellici haud expers; cuius res geſtas Sidonius perſtrinxit paucis in Panegyrico anni ſequentis exordio in Conſulatûs auſpicatione verſibus edito. Quomodo autem Imperium depoſuerit, ſuo loco anno ſequenti dicturi ſumus:

XXV.

Tantam illatam Occidentali Imperio cladem longè poſitus Marcianus Imperator contemplatus, doluit & ingemuit, quòd nec ſatis tunc ſibi virium eſſet, nec temporis, vel occaſionis (iam Wandalis prædâ onuſtis reuerſis in Africam) tantis malis occurrere: quibus iam perpetratis non eſſet ſibi integrum, ne fierent, præcauere. Sed qui prudens erat, religionis contemptum conſiderans interceſſiſſe, cuius causâ ruinam & caſum Imperium paſſum eſſet; cùm intelligeret Valentinianum diuinam in ſeipſum iram concitâſſe, ſimulac ſanctionem edidit aduerſus Eccleſiaſticam immunitatem: ſed & Principes haud impunè in religionem peccare ſolere, docuiſſet Theodoſij prædeceſſoris exemplum: his monitus ipſe prudens, haud ſibi ſatis viſum fidei Catholicæ ſe exhibuiſſe patronum, ſed & perſonas etiam Eccleſiaſticas priſtinæ reſtitui voluit iurium libertati, antiquatis legibus illis aduerſus libertatem Eccleſiaſticam ab alijs Imperatoribus anteà promulgatis, quibus & interdicebatur clericis, ne quid ex teſtamento relictum à viduis caperent: itaque iſta ad Palladium Præfectum Prætorio reſcripſit[b]:

MARCIANVS IMP. VINDICAT CLERVM IN PRISTINAM LIBERTATEM.

b Marc. Nouel. tit. 1.

XXVI.

Sæpè materiam ſcribendis ferendiſq; legibus negotia inopinatò exorta ſuppeditant; & aut nouas conſtitui ſanctiones, aut duriùs & aſperiùs latas faciunt abrogari. Æqualis enim in vtroque æquitas eſt, promulgare quæ iuſta ſunt, vel antiquare, quæ grauia ſunt. Nuper cùm de teſtamento clariſſimæ memoriæ Hipatiæ, quæ inter alios virum religioſum Anatolium presbyterum in portione manifeſta bonorum ſuorum ſcripſit heredem, ampliſſimo Senatu præſente, tractaret pietas mea; & dubium videretur, an veræ eſſe deberent hæ voluntates viduarum, quæ teſtamento ſuo aliquid his clericis relinquunt, qui ſub prætextu religionis huiuſmodi fœminarum domos adeunt: Cùm lex diuæ memoriæ Valentiniani & Valentis & Gratiani Eccleſiaſticos, vel eos, qui ſe continentium volunt nomine nuncupari, nihil quâcumq; liberalitate viduarum extremo iudicio permittat adipiſci: contra verò hæc diuæ memoriæ Valentiniani, Theodoſii, & Arcadij conſtitutio legeretur: Inſpicientibus & æſtimantibus nobis latoris animum: viſum eſt iuſta ac rationabili pœnitentia priorum conſtitutionum vigorem antiquare voluiſſe. Nam cum in prima lege viduarum tantummodò mentio facta ſit, in ſecunda autem tantummodò diaconiſſarum; intelligitur, eam conſtitutionem, quæ viduarum & diaconiſſarum meminit, de lege vtraq; dixiſſe.

MARCIANVS ABROGAT LEGES ADVERSVS CLERICOS LATAS.

XXVII

Quòd cùm de voluntate latoris & de ſanctione legis nobis videretur: vniuerſum teſtamentum nobis iuſſimus relegi atque replicari: & cum repertum fuiſſet alias quoque partes eiuſdem voluntatis ita iuſtè & prudenter inſtitutas, vt nullum benè de ſe meritum neglexerit, multa ſacroſanctis Eccleſijs, multa pauperibus, multa monachis religionis intuitu, multa captiuorum redemptioni commota miſerabili eorum ſorte contulerit, multa libertis ſuis eadem latorum ſibi obſequiorum contemplatione præſtiterit: alteram quoque partem inſtitutionis, in qua Anatolium presbyterum reliquit heredem, aduertimus ordine fuiſſe diſpoſitam. Ea enim mobilia, quæ plurima iuſtè ac piè reliquit, per hunc voluit vniuerſa compleri; vt non ſolùm heredis, ſed etiam diſpenſatoris fungatur officio. Idcoque huiuſmodi clariſſimæ memoriæ Hipatiæ voluntatem etiam in ea parte, quâ Anatolium presbyterum inſtituit heredem, meâ auctoritate firmari.

XXVIII CONCESSA FACVLTAS DONANDI CLERICIS.

Sed ne in poſterum, vel ex prioribus conſtitutionibus, quarum fecimus mentionem, & quas nunc præcipio penitùs abrogari, vel ex præſentis negotij dubitatione aliquid fortè relinquatur ambiguum; ſecuritati vel fiduciæ morientium prouidentes, generali perpetuaq; victurâ hac lege ſancimus, vt ſiue vidua ſiue diaconiſſa, ſiue virgo Deo dicata, vel ſanctimonialis mulier, ſiue quocumque alio nomine religioſi honoris vel dignitatis fœmina nuncupetur, teſtamento, vel codicillo ſuo, quod tamen aliâ omni iuris ratione munitum ſit, Eccleſiæ, vel Martyrio, vel clerico, vel monacho, vel pauperibus aliquid vel ex integro, vel ex parte in quacumque re vel ſpecie crediderit relinquendum, id omnibus modis ratum ſignatumque conſiſtat, ſiue hoc inſtitutione, ſiue ſubſtitutione, ſiue legato, aut fideicommiſſo per vniuerſitatem, vel ſpecialiter, ſiue ſcriptâ, ſiue non ſcriptâ voluntate fuerit relictum, omni in poſterum de eiuſmodi negotio ambiguitate ſubmotâ: donationibus etiam, vel qualibet liberalitate tam viduarum, quàm diaconiſſarum, ſiue virginum, quæ Deo dicatæ ſunt, vel ſanctimonialium, quæcumque in Eccleſiam, vel Martyrium, vel clericum, vel monachum, vel pauperes collata fuerint, pari robore firma eſſe præcipio, Palladi parens cariſſimè Auguſtorum. Illuſtris igitur & magnifica auctoritas tua, ea quæ generali lege huius ſanctione decreui, edictis ex more propoſitis, ad omnium notitiam faciat peruenire. Data decimo Kalend. Maias Conſtantinopoli, Anthemio viro clariſſimo Conſule. hæc Marcianus, cùm iam potuerit reſciuiſſe Valentiniani necem: menſis enim ſpatio per veredarios perferri ſolitas Romà litteras Conſtantinopolim, ſuperiùs demonſtratum eſt. Probauit hæc eadem Iuſtinianus, ſuoq; Codici voluit intexuiſſe[c].

c l. generaliter. & de Epiſ. & cler.

XXIX. PROSPERI CHRONICON.

Sed iam finem huius anni rebus geſtis impoſituri, haud prætereundum putamus, quod tradit Caſſiodorus[d], in hunc vſque annum, quo à Genſerico Vrbs depopulata eſt, S. Proſperum Chronicon perduxiſſe; quod etiam affirmat Gennadius[e], dum ait vſque ad Valentiniani obitum eâ ſcriptione Proſperum perueniſſe. Ex quibus redarguas, qui eum ad Leonis Senioris Imperatoris tempora ſcripſiſſe tradunt: antiquioribus enim & res ſuorum temporum ſcribentibus maior debetur fides. Cùm alioqui ſciamus, quòd cuſum extat Proſperi Chronicon, decurtatum ac planè mutilatum eſſe; cùm nonniſi vſque ad

d Caſſio. Inſtit. diuin. lect. c. 17.

e Gennad. de Vir. illuſt. c. 84.

ſextum

ſextum Conſulatum Valentiniani cum Nomo, annum Domini quadringenteſimum quadrageſimumquintum, tempora digeſta habeat; vt planè decem annorum ſpatia interciſa noſcantur.

IESV CHRISTI
Annus 456.

LEONIS PAP. Annus 17. MARCIANI 7. AVITI IMPP.

I.

AVITI CONSVLATVS.

REDDVNT Faſti Conſulares præſentem annum Domini quadringenteſimum quinquageſimum ſextum notatum Conſulibus Ioanne atq; Varane, ſeu Varate, vt Caſſiodori atq; Marcellini Chronica docent. Verùm Sidonius Apollinaris huius temporis ſcriptor alterum Conſulum Auitum Auguſtum ponit in Panegyrico ipſi dicto Kalendis Ianuarij: qui enim anno ſuperiori creatum eum tradit Imperatorem, hoc anno Conſulatum adijſſe his explicat verſibus:

Principis anterior iam Conſulis iſte coruſcat
Annus, & emerita trabeis diademata creſcunt. oſtendit idipſum in fine. Sed & de eodem Auiti Conſulatu vetus extat monumentum: vt nullus penitùs de his dubitandi locus reliquus eſſe poſſit. In baſilica enim ſanctæ Agnetis viâ Numentanâ, eiuſmodi inſcriptio legitur inciſa lapidi pauimento inhærenti:*

* CERONT.

LOCVS. GERVNT. PRESB. REQVIESCIT
IN DOMINO. CONS. EPARCHI AVITI V.C.

AVITVS DEPONIT IMPERIVM.

Sic igitur de Auiti Conſulatu nulla remanet dubitatio. Sed accidiſſe puto, vt cùm Imperio eodem abrogatus fuerit Cõſulatus: *Hoc etenim anno* (inquit Caſſiodorus in Chronico) *Placentiæ depoſuit Auitus Imperium.* qui illud tenuiſſe tradit menſes decem & dies octo, licèt Euagrius[a] octo tantùm menſes eius Imperio tribuat.

a Euag. li. 2. c. 7.

II.

Porrò de eiuſdem Imperij depoſitione diuerſæ ſunt ſententiæ: peſte eum extinctum idem Euagrius tradit, Nicephorus[b] autem fame vitæ impoſuiſſe terminum. ſed longè ab his abhorrent, quæ de eo habet Gregorius Turonenſis his verbis[c]: *Auitus vnus ex Senatoribus, & (vt valde manifeſtum eſt) ciuis Aruernus, cum Romanum ambiuiſſet Imperium, luxurioſè agere volens, à Senatoribus eiectus, apud Placentiam vrbem Epiſcopus ordinatur. Comperto autem, quòd adhuc indignans Senatus vitâ eum priuare vellet, baſilicam ſancti Iuliani Aruerni martyris cum multis muneribus expetiuit. Sed impleto in itinere vitæ curſu, obijt, delatusq; ad Briuatenſem vicum, ad pedes dicti martyris eſt ſepultus.* hæc ipſe Gregorius.

b Niceph. li. 15. c. 11.

c Greg. Tur. hiſt. Fran. li. 2. c. 11.

III.

Cæterùm ob odium in Maximum Imp. à populo occiſum, Auitus, qui ab eo electus fuerat Magiſter militum, paſſus inuidiam, Romano populo Senatuique perinfenſus redditus, haud ab eo receptus eſt Imperator: quamobrem quòd nec ſibi ſatis virium in militibus, nec tuta fides ob odium conceptum in Maximum, cui accepta ferebatur clades illata Vrbi, Auitum ſponte ſe abdicâſſe putamus. Ne autem errare contingat in nomine & genere, alius Auitus vixit hoc tempore, idemque Sidonio ſanguine propinquus, ad quem extat data ab eo epiſtola[d], cuius eſt exordium: *Multis quidem vinculis charitatis,* &c. quâ quidem cùm demonſtret ſe illius eſſe ætate æqualem, planè fateri neceſſe eſt, longè alium ipſum eſſe ab Auito, qui purpuram induit: nam conſtat hoc tempore Sidonium planè adoleſcentem fuiſſe, qui teſtatur[e] ſe ſub Conſulatu Aſterij, qui incidit in annum Domini quadringenteſimum vndequinquageſimum, ex nuper puero adoleſcentulum fuiſſe annorum puto ſexdecim, vel circiter: cùm tamen ex Panegyrico à Sidonio dicto ſatis appareat, Auitum Imperatorem, cùm eſt creatus Auguſtus, fuiſſe emeritæ militiæ ſenẽ, qui iam quater Præfecturã Prætorij Galliarũ adminiſtrâſſet, longè antè, iamque ea, de qua idem Sidonius ſcribit, legatione apud Theodoricum Regem pro Maximo functus eſſet. Quomodo igitur qui æqualis Sidonio iuuenis fuiſſe in ea epiſtola Auitus dicitur, ille eſſe potuit Imperator, quem ſcimus eiuſdem Sidonij aſſertione in Panegyrico dici ſenem? Hæc ad ambiguitates tollendas dicta ſunto. Porrò quod ad Auiti Imperatoris abdicationem pertinet, hoc anno decimoſexto Kalendis Iunij facta ponitur fuiſſeq; interregnum decem menſibus & diebus quindecim.

AVITVS ALIVS AB IMPERATORE.

d Sidon. l. 3. Epiſt. 1.

e Sidon. li. 8. Epiſt. 6.

IV.

f Iſidor. in Chron. Goth.

THEODORICVS VICIT SVEVOS.

Sed quid inter hæc qui ſuppetias cum auxiliaribus copijs pollicitus adeò liberaliter fuerat Theodoricus Gothorum Rex Auito? Audi ſanctum Iſidorum[f]: *Theodoricus pro eo, quòd Imperatori Auito ſumendi Imperialis faſtigij cum Gallis auxilium præbuiſſet, Aquitaniæ cum ingenti exercitu & cum ingenti licentia eiuſdem Auiti Imperatoris ingreditur. Cui cùm magna copia Rex Sueuorum Recliarius occurrens, duodecimo Aſturicenſis vrbis milliario, apud fluuium, qui Vrbicus appellatur, inito mox certamine ſuperatus eſt, cæſis ſuorum agminibus, aliquantis captis, plurimiſq; fugatis, ipſe poſtremum Rex telo ſauciatus fugit. Recliarius verò ad locum Portuculæ profectus, Regi Theodorico captus adducitur. Quo perempto, cæteris, qui de priori certamine ſuperfuerant, ſeſe tradentibus, aliquantis nihilominùs interfectis, regnum Sueuorum penè deſtructum eſt & finitum. Reliqui Sueui, qui remanſerant in extrema Gallicia Maſſylæ filium nomine Maſdrum ſibi Regem conſtituunt, regnumq; reparatur Sueuorum. Theodoricus autem de Gallicia in Luſitaniam victor ſuccedens, dum Emeritenſem vrbem deprædari molitur, beatiſſima Eulaliæ martyris terretur oſtentis. Mox aduerſis ſibi nuncijs territus, de Emerita egreſſus. Gallias repetit, & partem exercitus cum ſuis ducibus iterum ad campos Galliciæ dirigit: qui caſû Aſturicenſi regione, rurſum reuertuntur in Gallias,* &c. hæc Iſidorus; quæ quidem hoc anno cœpta, plurium annorum impleuere curricula.

V.

g Sidon. l. 1. Epiſt. 2.

Porrò Sidonius[g] in epiſtola ad Agricolam Theodoricum hunc mirificè celebrat, & cùm animi, tum corporis egregiam effigiem calami penicillo perſpicuam cunctis reddit; & quod ad religionis cultum pertinet, hæc habet, quæ in Principe belligero admireris: *Antelucanos ſacerdotum ſuorum cœtus minimo comitatu expetit, grandi ſedulitate veneratur: quamquam (ſit ſermo ſecretus) poſſis animaduertere, quòd ſeruet iſtam pro conſuetudine potiùs, quàm pro ratione reuerentiam.* iſta quidem Sidonius, quod Theodoricus Arianus ſectâ eſſet. addit alia plura optimo Principe digna: vt non mirum videatur, ſi dignus habitus ſit, qui clariſſimi viri Sidonij Apollinaris laudibus celebraretur. Quod autem Theodoricus bella in Hiſpanias conuertit: ceſſerunt hæc percommodè Childerico Franchorum Regi, qui his diebus ſucceſſerat Morouco, dum abſente Romano exercitu in Italiam ſecuto Auitum; & Gothorum viribus in Sueuos conuerſis, atque in Hiſpaniam opportuna occaſione tranſmiſſis, datum eſt Franchis, cum ſæpè fruſtrà Gallias pertentaſſent, vt figerent tandem in eo ſolo feliciter regni radices. Iam enim diu ante temporibus Aureliani Imperatoris (vt Flauius Vopiſcus[h] eſt auctor) Gallias inuaſerunt, & repulſi ſunt; rurſumque tempore Iuliani cum earumdem partes extremas attigiſſent, fuerunt ab eodem repreſſi[i]. Inſuper (vt alias repentinas ab occaſione oblatas eorumdem graſſationes in eaſdem regiones dicere prætermittamus) ſub Valentiniano Maiore vnà cum Burgundionibus magno exercitu rurſus Gallias inuaſêre, ſed æquè reiecti: itemque ſub Valentiniano tertio in Gallias ſeſe intruſêre, ſed per Aëtium atque Maiorianum (vt Sidonius[k] tradit) ſunt victi, Tauro & Felice Conſulibus, quod ſanctus Proſper & Caſſiodorus affirmant. Demum verò ijdem cum Attila ſeſe in Gallias immiſêre, vt Sidonius[l] docet. diſceſſerint ne ampliùs, haud certum eſt: Liquet tamen, ab huius anni tempore, cum res Romanæ collapſæ eſſent, & Gothis negotium eſſet cum Sueuis, Frãchos in Gallia ſuas firmâſſe ſedes, regnumq; ſtabilijſſe Pariſijs, dicto Childerico regnante, qui (vt dictum eſt) ſucceſſit Morouco, quem præceſſerat Clodio: quinam autem hos anteceſſerint, obſcurũ eſt: habuiſſe tamen gentem fortiſſimam ſemper Reges, ex Ammiano & alijs conſtat.

h Vopiſc. in Aurelian.

i Caſſiodor. in Chron. Conſ. Valentinian. & Valen.

k Sidon. in Panegyr. Maiorian.

l Sidon. in Panegyr. Auiti.

CHILDERICVS PRIMVS FRANCHORVM REGNAT IN GALLIA.

VI.

Præſenti igitur anno, qui eſt primus à nece Maximi, cœptum apparet regnum Franchorum in Gallia; quibus

cum

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN